

Personalhistoriske Indskrifter fra Hassing Herred.

Samlede og forsynede med Oplysninger

af
Chr. Heilskov.

Fortsat fra Aarbog 1928, S. 422.

Hassing Sogn.

1) Gravsten i Vaabenhuset:

I H S

A^o 1689 DEN 23. MARTY / GICK DEN SL. GUDS MAND / H. NIELS CHRISTENSON / LOMBORG, SOGNEPRÆST TIL DENNE / KIERCKE MED SIT ANNEX / IND I SIN HERRIS GLÆDE EFTER / ADT HAND HAFDE FØDT [!] DISSE / GUDS MENIGHEDER I 29 AAR / WÆRET EN GUEST OG FREMMET I / VERDEN I 69 AAR 7 MAANEDER DOG / SET VDI 18 AARS FORNØIELIG EGTESKAB / MED SIN KIERRE HUSTRU / KAREN CLAVSDAATER. / HERRENS VOR GUDS LØST VÆRE / OFUER HANS SIÆL / EUINDELIG.

Niels Christensen Lomborg var f. 1619. *Karen Clausdatter* var Enke efter Formanden, *Peder Mortensen Hassing*. Hun blev gift 3. Gang med *Oluf Pedersen*, Gaardejer i Sognet (Wiberg).

2) Paa en Blyplade, henlagt paa Kirkeloftet:

*... En Rar Omhyggelig. ... Föd i Bergen 1659 Död i Hassing
... Hviiller her med sex Börne Börn af Hendes Yngste sön og
dette steds forflyttede Sogne Præst Johan Hegelahr.*

Johan Hermansen Hegelahr, Sognepræst til Hassing og Villerslev 1740-53, var f. i Bergen ¹³/₁₀ 1708 og døde ³¹/₃ 1764. Den paa Blypladen nævnte Kvinde har, som det maa fremgaa af Indskriften, været hans Moder.

3) Epitafium, hensat paa Loftet:

I denne vor [Eden?] og beste Bolig / Er giemt en Pilegrim / Som har vandret mange Steder / omkring i Verden / Men nu til sist er vandret ud af verden / Til Et bedre Boelig i Himmelen / Elsebet Cathrine de Kaalund / en Daatter af / Höyædle og Velbr. Hr. Iustids Raad de Kaalund / og Höyædle og Velbr. Frue de Bentzon / Föd 1720 d: 20 Sept / Gift 1765 d: 28 Oct: / Med Velærverdige og Höylerde / Hr. Peder Winding / Sogne Præst for Hassing og [Wijllerslef / Meenigheder / Död 1773 d: 20 Iuly.

*Far Verden Far vel
Hos Gud er min Sjæl
Ieg lever i Glæde
hos Gud er min Sæde
Far Værden Far vel.*

Elisabeth Cathrine Kaalund var Datter af Krigskommissær *Jacob K.* og *Maria de Benzon*. *Wiberg* angiver Datteren *Elisabeths* Dødsdato til ²⁶/₇,

hvilket nok er Begravelsesdagen. *Peder Andersen Winding*, f. ⁹/₅ 1726, var Præst til Hassing og Villerslev 1765-81, kom derefter til Hvidbjerg og Lyngs, hvor han døde ⁷/₃ 1786.

3) Smaa-Epitafler over a) *Ane Poulsdatter Gisselbek*, f. ¹⁰/₈ 1783, død 1844 (gift med *Peder Olufsen G.*), b) *Peder Olufsen Gisselbek*, død 1844, c. 33 Aar gl. (g. m. *Ane Poulsdatter Dover*).

I) Epitafium (Ny kgl Saml., 4°, 743):

Anno 1670. d: 2 Jul: døde sl: Hr. Peder Mortensøn Hassing, der hand hafde været Sogne Præst til Hassing og Willerslef i 51 Aar.

Peder Mortensen Hassing var født 1594 (Wiberg).

II) Paa en Træramme (Anf. St.):

Her under ligger Sl: Hr. Morten Pedersøn Hassing., som blev fød . . . Medtæner til disse Meenigheder i 7 aar, og siden deres Sogne Præst i 5 aar, døde 1695. d. 30 Marty. i hans Alders 46 Aar. Gud forleene ham en glædelig Opstandelse.

Morten Pedersen Hassing, der var Søn af ovennævnte *Peder M. Hassing*, var f. 1649 (Wib).

III) Paa en anden Træramme (Anf. St.):

I: H: S: Her under ligger begravnen Sal: Maren Lauridsdatter, som døde i Hassing Præstegaard d: 27 Oct: 1641. Gud give hende det Evige Liv.

IV) En Kalk af Sølv var bekostet til Grurup Kirke af

IENES · LAVRSEN · I · ABELGARD.
(Nationalmuseets Arkiv).

Villerslev Sogn.

1) Paa Alterstagerne:

DESSE · TVENNE · LØSTAGER · SOM · KOSTE · X · /
DALER · HAVER · IEG · TAMES · LAVERSON I REFSTORP ·
FOR · ERRET · TEL · VILLERSLØF · KIERCK · FOR · MIN ·
SALIGE · FADER · OC · MODERS · LAS · TAMESØN · OC ·
KIESTEN · CHRESTENS · DATERS · DIERIS · LEIERSTED · OR ·
· 1 · 6 · 1 · 3

2) Paa den lille Lysekroge:
*Peder Søe og Gjertrud Terk [de?] Christen Christensen og
Hustru Karen Gundgaard og Søn Christen Christensen Aaret 1836.*

Landsarkivet i Viborg oplyser følgende: *Christen Christensen* med Tilnavn *Gnudgaard* fødtes i Torsted Sogn ²¹/₁₁ 1774 og døde i Villerslev Sogn ²⁵/₆ 1838. *Gjertrud Kirstine Terkildsdatter* fødtes i Gersbøl og døbt ⁶/₇ 1788 i Snedsted Kirke. Hun døde i Villerslev Sogn ²⁴/₁ 1855. De viedes ⁴/₃ 1824. Manden var dengang Enkemand, hans første Hustru hed *Karen Pedersdatter* og han nævnes allerede nu med Tilnavnet Gundgaard. I sit nye Ægteskab fik han ²⁹/₉ 1826 en Søn *Christen*. Det femte Navn betegner maaske en *Peder Jensen Søe* i Villerslev, som var gift med en Ane Christensdatter. Han blev begr. ²⁰/₂ 1767, 72 Aar gl. Hvad denne Peder Søe har haft med Gundgaard-Folkene at gøre, og om det i det hele taget er denne Peder Søe, der har faaet sit Navn paa Indskriften, kan ikke afgøres. Der døde i Hassing Sogn 1781 ogsaa en Peder Søe. Navnet er jo der paa Engen ingenlunde sjældent.

Visby Sogn.

1) Gravsten i Koret:

EGO VIVO ET VOS VIVETIS / IOHAN : 14

CO[NDI]TVR SVB HOC SAXO CORPVS REVE / RE[NDI]
DNI MATTHIÆ ANDRÆ QVI / [VI]SBY ET HELTBOR
FVIT IN / . . . CH DISPENSATIONE MINI / . . . [INDV?] STRIVS
ET FIDELIS PRÆPOSI / [TVS HVIVS?] PROVINCIÆ ANNOS
POST / . . . [VER]BVM DEI SYNCERE DOCVISSET / . . . [Æ?]
RVMNIS HVMANIS / . . . EM EREPTVS ANNO / . . . / . . .
TVS IN COELIS RESVR / [RECTI] O[N]JEM CVM PHS
OMNIBVS / [EXPEC]-TANS GLORIOSAM / [CVM VX]
ORIBVS SVIS BINIS ANNA / [CHRIST]IANI F. EIVSQ
FILIABVS / QVAE OMNES PESTE MENSE IVLIO / ANNI 1602
OBIERVNT / ET MARIA NICOLAI HOLM CIVIS / QVONDAM
ALBVRGENSIS F. / QVÆ IN VIVIS ESSE DESIIT AN: / - DIE - /
JESVS CHR TRANSFORMABIT / CO[RP]VS NOSTRV
HVMILE VT / CONFORME FIAT CORPORI / SVO GLORIOSO
PHIL.3

I H S H M A I H S
A · C · D (Billede af en Fugl) M · N · D
(Jeg lever, og I skulle leve. Johs. 14.)

(Under denne Sten er nedlagt Liget af velærværdige Hr. Mads Andersen, som [var Præst til] Visby og Heltborg i en flittig og trofast Provst for dette Herred i, efter at han havde forkyndt Guds Ord med Nidkærlighed forventende med alle fromme Opstandelsen i Himlene, med sine to Hustruer Anna Christensdatter og hendes Døtre, der alle døde af Pest i Juli Maaned Aar 1602, og Maria Nielsdatter Holm, Datter af en fordums Borger i Aalborg Jesus Kristus vil forvandle vort ringe Legeme, saa at det bliver ligt hans herlige Legeme. Phil. 3.)

Mads Andersen blev Sognepræst til Visby og Heltborg 1594 og døde ²/₂ 1636.

2) Paa Kirkens Vestgavl:
N O S
1766

I) Paa en gammel Ramme ved Siden af Alteret kunde læses nogle latinske Ord om Hr. *Christen Lauritsen*, at han døde ²¹/₃ 1594. (Ny kgl. Saml., 4°, 743). Han var Præst i Visby c. 1571.

II) Paa en Kiste i en aaben Begravelse (Anf. St.):

*Herudi hviler den Velærværdig og Høylærde / Mag: Esaias Klauman, / Som var Feldt-Præst i Brabant og Flandern 4½ Aar / Sogne Præst for Wisby og Heltborg 22 Aar, / Provst i 2 Aar, / fød i Kjøbenhavn 1656. / døde i Wisby 1719. / I sin Alders 64de Aar.
Et Siir i eget Huus, et Lysz i Herrens Tempel
for gud et Brendend Blus, for Mennesker Eksempel
Eenfaldig ald sin tiid, taalmodig i ald nød,
oprigtig i sin yid, og Salig i sin død.*

Esaias Klaumann blev begravet ²⁰/₁₂ 1719.

Bedsted Sogn.

1) Paa Døbefadet:

H A G
K · P · D · S

2) Gravsten i Koret med Billede af en Mand i Rustning med Hustru og Søn. Herunder læses:

HER VNDER LEGGER BEGRAVID ÆRLIGE OC VEL- /
BYRDIGE MAND NIELS LYCHE TIL TANDERVP · SOM /
DØDE DEN 14 DAG FEBRVARI VDI DET AAR 1575 / OC
HER HOS HANVM LEGGER HANS KIERE HVSTRV ÆR/LIGE
OC VELBYRDIGE FRV KARINE GYLDENSTIERN SOM VAR
SALIGE HER MOGENS GYLDENSTIERN'S DATTER MED /
BEGGE DIERIS KIERE OC LIDEN SØN MOGENS LYCHE /
SOM VAR 4 AAR OC 14 DAGE GAMMEL DER HAND / DØDE
GVD GIFVE DENNVN MED ALLE TRO / CHRISTNE EN
GLEDELIGE OC ÆREFVLDE OPSTANDELSE.

Om *Niels Lykke* til Nørtorp og Tanderup se Danmarks Adels Aarb. XX, 20.

3) Paa Prædikestolen:

DEN 12. DAG · IVLII / LOD · ERLIG · OC · / VELBØRDIG
MAND / · IACOB LØCKE · TIL / TANDERVP INDSETE /
DENNE PREDICK / STOL · I · BEDSTED · / · KIERCKE GVD LA
/ DE DEN STANDE TIL / · GVD'S ÆRE · OC · ME/NISKEN · TIL
EVIG / SALIGHED · AMEN / COMPLETVN / EST · HOC /
OPVSCLVN / · ANNO · / · DOMINI · / · 1609
(Dette Arbejde er fuldført i Herrens Aar 1609).

Jacob Lykke til Nørtorp, Tanderup og Stubbergaard (S. af ovennævnte Niels L.), død efter 1630. (Se sst.)

4) Sort Gravsten i Skibet:

HER VNDER HVI/LER DEN HÆDERLIG / DYDERIG OC
MEGET GUEDELS / KENDE MATRONE · S · MAREN /SAMUEL
CHRISTIANS AF KIØBENHAFN / BARNEØD [!] SAMMESTED
DEN 18 AUG: / AN: 1607 OC HENSOF SALIG I HERREN I /
BIDSTED PRÆSTEGAAR Ao 1673 DEN 28 MAR: /
LANGFREDAG AFTEN KLOCKEN 9 SLET / OC ER SAA
HENDES GANDSKE ALDER / 65 AAR 7 MAANEDER OC 10
DAGE / GUD GIFVE HENDE MED ALLE / GVDS VDVALDE
EN ÆREFULD / OPSTANDELSE VED IESUM / CHRISTUM.

IEG GLÆDER MIG I HERREN OC MIN /SIEL ER GLAD I
MIN GUD THI HAND FØRDE / MIG I SALIGHEDS KLÆDER
OC KLÆDE / MIG MED RETVIISHEDSENS KIORTEL.

S · 6 · I ·

DØDEN ER VISSE TIDEN OC STEDEN UVISSE.

5) Gravsten i Kapellet:

HERUNDER HVILER UDI HERREN ERLIG [VELACT?]/
OC NU SALIG MAND CHRISTEN NIELSEN KOV / STRUP
FORIGE FORPAGTER PAA TANDERUP OC PROV / STI
SKRIVER OFVER TUHOLLUMS [dvs.: Thyholms] PROVSTI
SOM BODE OC DØDE PAA TANDERUP DEN MARTIJ / ANNO
1669 I SIN ALDERS 51 AAR MED SINE / KIERE HUSTRUER
ERLIG OC GUDFRYCTIG NU / SALIG QVINDE KARIN
LAVRIDTZ DATTER SOM / DØDE PAA BUSTRUP I SALLING
LANGFREDAG ANNO / 1655 I SIN ALDERS 43 AAR OC
HANS KIERE / OC NU SALIGE HUSTRU ELSE
H[AN?]SDATTER FØD UDI RIBE / SOM DØDE DEN 3
AUGUSTI ...2 I SIN ALDERS 43 AAR / OC AVLEDE UDI
DERES EGTESKAB EN DATTER OC LEFVEDE / TILSAMMEN
- AAR GUD GIFVE DEM [EN] GLÆDE / [LIG OPSTANDELSE]
.....

6) Paa en Kisteplade sst.:

*Herudi . . . [maae?] / Det [dø]delige af / Fordum Høi[æ]dle
og Velbaarne / nu Sal Hr POVE[L] von KLINGENBERG / Til
Wolstrup, Tanderup og Koustrup / Bestalter Major af Cavalleriet /
Fød paa Ørum i Thy Aar 1714 / Død paa Wolstrup Aar 1771 / I
hans Alders 57 Aar / Hans sidste 13 Leve Aar fuldbragte Hand i
Ægtes[kab] / Med Hans efterlevende høystbedrøvede Enke [Frue?]
Øllegaard Marie Iermin til Wolstrup / og var med Alles Tilstaaelse
/ En sand MENNISKEVEN uden Skrømt / [EL?]SKEDE uden
Hyklerie GJORDE got [som] en / og Tiente uden at blive Træt
/ Manges Længsel følger hans d: 15 Martii / og Alle ynske
Ham til Lykke Hans . . . lighed [So?]v nu Saa af Dyder / . . .*

*Poul v. Klingenberg var Søn af Konferensraad
Poul v. K. til Højris, Ørum og Tandrup og Charlotte
Amalie Gjedde. Han døde ²³/₂ 1771. Øllegaard Maria
Jermin, f. 1712, var Datter af Jens J. og Mette
Cathrine Svane. (Hirsch's Fortegnelse af Officerer,
Manusk. i det Kgl. Bibl.)*

7) Paa den store Kirkeklokke:

MIT GOTTES HVLF GVS MICH BERENT BODEMAN ZV ·
LVBECK · A · 1615 · VERBVM DOMINI MANET IN
ÆTERNVM.

(Med Guds Hjælp støbte mig B. B. i L. Aar 1615. Guds Ord
bliver evindel.)

*Berent Bodemann har støbt Klokker baade til
jydske, fynske, sjællandske og skaanske Kirker; han
døde efter 1625.*

Hvidbjerg vesten Aa Sogn.

I) Paa Alterstagerne:

H · LAVERST · BERTTELSØN · KIERSTEN · NIELS ·
DATTER · 1606.

Om Hr. *Laurits Bertelsen* siger Wiberg, at han
allerede 1568 synes at have været Kapellan i
Hvidbjerg.

2) Paa Døbefadet:

S · H · A · S · A · P · D · B · H · H · R

I) Paa Prædikestolen (Nationalmuseets Arkiv):

*Til Guds Ære og Kirchens Ziir blef denne Prædickestoels
Staffering og Prydelse aldeelis bekostet af Høyfornemme Seignr
Mouritz Jacobsen Borchorst A^o 1711 in Julio. See den, som elsker
Gud, Hand ærer og hans Tempel*

Paa Forsiden findes to Vaabenskjolde (Mogens
Kaas til Lyngholm og Margrethe Vesteni).

II) Gravsten foran Alteret (Ny kgl. Saml., 4°, 743):

*See her den Død, til Hvilen Sød, os begge to mon kalde,
Ved Engle Sang, Basune-Klang blandt alle Guds udvalde.*

*Gravskrift over den ærværdige nu hos Gud Sal: Mand, Hr
Andres Christensøn Schiwe, fornum Sogne Præst til Hvidbjerg,
Ørum og Lodberg, barnfød udi Viborg A^o 1658. og saligen i Herren
hensov her i Hvidbjerg Præstegaard A^o 1707 d: 10 Maj i hans
alders 50. og hans Embedes 17. aar. Med sin elskelige Hustru, den
nu hos Gud Sal: ærbaarne Gud- og Dydelskende Matrone, Anne
Pedersdatter Bruun, barnfød udi Fyen ved Løsmoes [Løgismose]
udi Brydegaard A^o 1640. og døde her udi Hvidbjerg Præstegaard A^o
1715. i sin alders 66. aar. da de hafde levet et gudfrygtigt og
fornøyetligt ægteskab udi 16 aar. Gud forleene dem med alle sande
Troende en ærefuld Opstandelse.*

III) Do. paa Nordsiden i Altergulvet (Anf. St.):

*Gravskrift over vor Sal: Ven og Broder / Hr Jens Pedersen
Schibsted.*

*Hans trætte og udmatted Been,
udi Guds Kircke-Tieneste,
Ved Møysom Prædik' Embede,
J Christi aabenbarelse,
De venter Vederqvægelse,
Guds ansigtes Beskuelse,
Skal mætte Sjæl og Legeme,
Hans Hustru og Børn Kiær
O Gud! nu deres Trøster vær!*

Jens Pedersen Skibsted blev Sognepræst til Hvidbjerg med Anneksler 1663 eller 64 og døde ³/₂ 1691.

IV) Epitafium i Koret (Anf. St.):

Under dette opsat / Ere i under-op-gravet Begravelse / De her i Hvidberg Præstegaard saligen hensovede / Velærværdige Hr Anders Christensen Schifve 1707. / Gud- og Dydelsskende Matrone, Anna Pedersdatter Brun A^o 1715. / 1½ aars Velartende Tvilling Anne Margrete Hansdatter / Ramløs A^o 1719. / ½ Aars Yndig Barn Henrich Hansøn Ramløs. A^o 1719. / Hæderbaarne Matrone, Anne Sophie Pedersdatter Kragelund. 1728. / Hr. Hans Hansøn Ramløsis / som loed opsætte denne afmindelse over de døde, / som her allerede hviler, og hand selv venter / snart at komme i samme hvile.

Anders Christensen Skives Enke Anna Pedersdatter Brun blev 2. Gang gift med Eftermanden *Hans Hansen Ramløse*, der efter hendes Død 1715 giftede sig med *Anne Sophie Pedersdatter Kragelund*. Den ”1½ aars Velartende Tvilling” og det ”½ Aars Yndig Barn” var altsaa hendes og Hr. Hans’s.

V) Epitafium af Træ i den nordre Kormur over *Mogens Kaas* og hans Familie, ”hvorpaa i Midten har været malet Christi Opstandelse, som af Ælde er fordervet, neden paa to Mands-Personer og to Fruentimmer, og ved hver Side 4 adelige Vaabener”. (Danske Atl. V, 458).

Ørum Sogn.

1) Paa Alteret:

Anno 1701 In Mayo er denne Altertafle Stafferet Huor til Höy-Edle her / Estatz Raad Povel Von Klingenberg har foræret 10 Rixdlr: / 1723 Lod Welbaarne frue Charlotte Amalie Giedde Salig her Justitz Raad / Heinrich Von Klingenbergs denne Kiercke Paa ny Staffere.

2) Paa Foden af Alterbægeret:

ØRVM · KIERCKE
· H · (Bomærke) C · S ·

3) Paa et tremastet Skib i Kirken:

TIL GUDS ÆRE KIRKENS ZIIR HAVER SOGNEPRÆSTEN H^{RR} HANS BEGRUP LADET DETTE STAFERE OG OPHÆNGE A^{NO} 1732.

Hans Christian Johansen Begtrup, f. ⁴/₅ 1703, begr. i Nors ¹¹/₁ 1759, var Præst i Hvidbjerg 1730-33.

4) Gravsten i Taarnrummet. Foroven Billeder af Korsfæstelsen og Opstandelsen:

HER VNDER DENNE HVGGEN STEEN
HVILER S NIELS LASSØNS BEEN
PAA ØRVM SLOT SOM SKRIFVER VAAR

OCH DETZ FORVALTER PAA TIEND AAR
DER HAND AF DAGE NV VAAR MÆT
OCH MEGET SVAGHED GANDSKE TRÆT
I HERREN DEN SIETT OCTOBRIS DAG
BORTSOF MED GLÆD OCH GOD BEHAG
SEGSTEN HVNDER 60 OCH FEM
HANNEM GIF GVD DET ÆVIG HIEM

Herunder i et Skjold:

ÆT · SVÆ 39
NLS
(dvs.: i hans Alders 39. Aar).

Det synes iøvrigt lidt usædvanligt at tale om at være ”mæt af Dage”, naar Manden kun var 39 Aar gl.; men det maa vel ses paa Baggrund af en længere Sygdom.

Lodbjerg Sogn.

1) Paa Alterbægeret:

IESV CHRISTI - GVD · SØNS - BLOD · TOER · OC - P · M · S
· - RENSER · OS - AF · ALLE - WORES · SØNDER - 1 · 6 · 6 · 6

2) Paa Døbefadet:

[B?] · C · D
I I L

Bogstavernes Tydning er lidt usikker. De tre nederste staar i et Skjold.

3) Paa Kirkedøren:

I B B 1818

4) Forneden paa Klokkens Kant:

bertelsen + niels + fransen+per + lavres

Klokken er fra Middelalderen. Det synes som der skulde have staaet et Navn foran Bertelsen.

(Historisk Årbog for Thisted amt 1929, side 451-460)